

Waipapa
Taumata Rau
University
of Auckland

Growing Up
in New Zealand

Aoina fa'amauga mo le 17 tausaga

Tausifanau 'Autū

Pepa o Fa'amatalaga a le Tagata 'Auai

BOSTON

Matou te fia vala'auliaina oe e fa'aauuina pea lou 'auai i le su'esu'ega o le *Growing Up in New Zealand*, o lo'o fa'atautaia e le Iunivesitē a Aukilani.

I le taimi muamua na e lesitala ai e te 'auai i le *Growing up in New Zealand* na e faia lea mea ona o lou talitonu o le su'esu'ega e tãua ma o lea ua 16 tausaga o lou alo/fanau i le su'esu'ega ma e tãua lo matou tu'uina atu iã te oe o le avanoa e te filifili ai pe e te fia 'auai pea i le *Growing up in New Zealand*.

O le ā le *Growing up in New Zealand*?

O le *Growing up in New Zealand* ua mulimulita'i i olaga o le silia ma le 6,000 tupulaga talavou talu ona fananau mai i le 2009/10 ina ia o matou malamalama i le tulaga o le 'avea ai ma se tamaitiiti i Niu Sila. O su'esu'ega e pei o la matou su'esu'ega e tulaga 'ese, ona e fesoasoani e malamalama ai i mea na tutupu i le taimi a'o tamaitiiti na a'afia ma fa'atulaga ai fo'i o tatou olaga pe 'a 'avea ma tagata matutua.

E 'ese le *Growing up in New Zealand* mai isi polōketi su'esu'e o lo'o faia i Niu Sila i le taimi nei.

- O se su'esu'ega tau aofa'i o tagata, o lona uiga e lē taga'i na'o se vaega e tasi o le olaga o le tamaitiiti, e pei o le soifua mālōlōina po'o le a'oa'oga.
- E faia ni fesili e uiga i se vaega lautele, e aofia ai lou āiga/tau āiga, pitonu'u, soifua mālōlōina ma le ola manuia, a'oga, atina'e ma le soifua a'e ai i Niu Sila.

- Matou te mulimulita'i i le vaega lava e tasi o tagata i le āluga o taimi – afai e filifili se tagata 'auai po'o se āiga e tu'ua le su'esu'ega e lē mafai ona suia i latou.

Matou te faia nei fesili ina ia o matou malamalama ai i itū'āiga 'ese'ese uma o āiga i Niu Sila ma āiga o tamaiti o lo'o i le *Growing up in New Zealand*.

O fa'amatalaga e a'oa'oina mai leni su'esu'ega ua uma ona fa'aaogāina e fa'aleleia atili ai soifuaga o tamaiti Niu Sila, ma o le 'a fa'aauuina pea ona faia fa'apea i le lumana'i.

O ā mea ua matou faia se'ia o'o mai i le taimi nei?

O le su'esu'ega o le *Growing up in New Zealand* ua aoina mai ai le tele o fa'amatalaga e uiga iã te oe, o lau tama, o lou āiga mai lava i le taimi na e mua'i 'auai ai i le su'esu'ega.

Fa'amatalaga e uiga ia te oe ma lou āiga

Tulaga i Tagata

O ou tausaga i le fa'atalanoaga i le taimi na e va'aia le foma'i a'o e ma'itaga, fa'asinomaga tagatanu'u, atunu'u na fanau ai/tausaga na taunu'u ai i Niu Sila, itupā

Fale & pitonu'u

Pulea le fale, fale mautotogi, tulaga o fale, tau o fale, pitonu'u, numera o taimi na e si'itia ai, leai se fale

Galuega ma Tupe Maua

Fa'aailoga maualuga tau a'oa'oga, tulaga faigaluega ma itu'āiga galuega, aso mālōlō failele, tupe maua a le āiga, aitalafu, nonogatupe, tupe fa'aagaga, fa'aaogāina o le penefiti (benefit use), Tupe Maua mai Lafoga mo Āiga Faigaluega (Working for Families Tax Benefit), femalagaa'iga

Soifua mālōlōina fa'aletino ma le mafaufau

Soifua mālōlōina lautele, mana'oga fa'apitoa, tulaga mafai ona fanau (fertility), ma'itaga fuafuaina/e lē'i fuafuaina, maualuga/ mamafa o le tino i le taimi o le ma'itaga, meaai, gaioiga fa'amalositino, siaki fa'alesoifua mālōlōina, ulaula, ava malosi, fa'aaogāina o fuālā'au fa'asāina atuatuavale, popolevale

Maua auaunaga fa'alesoifua mālōlōina

Vasega tau ma'itaga, Fa'atōsaga Autū (Lead Maternity Carer), Lesitala ma le fa'aaogāina o Foma'i Fa'aleāiga, taofia i le falema'i, inisiua tau soifua mālōlōina/tau o le auaunaga fa'alesoifua mālōlōina

So'otaga Fa'aleāiga

Numera o tagata i lou āiga/tau āiga ma o latou tausaga, mafutaga faito'alua po'o pa'aga, fete'ena'iga i le vā o matua, sauaga i upu ma fa'aletino, faiga fa'amātua, popolega fa'alematua, mafutaga a mātua ma fanau, fa'aaogāina o a'oaiga

Fa'amatalaga e uiga i lau tama/fanau su'esu'e

Tulaga i Tagata

O a latou fa'asinomaga tagatānu'u, itupā i lona fanau mai

Fale & pitonu'u

O le numera o taimi ma mafuaaga na e si'itia ai mai lea fale i lea fale, feso'ota'iga i lou pitonu'u ma kulupu i le komiuniti, mauaina o le initaneti

Fa'aaogāina o auaunaga fa'alesoifua mālōlōina ma isi ofisa a le mālō

Foma'i Fa'aleāiga, tui puipui, isi siaki fa'alesoifua mālōlōina

Aganu'u & fa'asinomaga

O latou lagona patino i Niu Sila, fa'aailoga tagata, feso'ota'iga tau aganu'u, gagana e tautala ai i le āiga ma isi nofoaga, auai i ta'aloga, kulupu fa'aleaganu'u, kulupu tau musika, ma isi gaioiga

Atina'e tau lagona & atina'e o le vāfealoa'i ma isi

Gaioioiga a pepe/tamaiti, atina'e o le gagana, lagona patino ia i latou lava, o latou tali atu i tulaga ese'ese, amio, popolega tau le tuputupu a'e, mafutaga fa'aleuō a lana lava tupulaga, fa'amata'u, taimi fa'aalu i le fa'aaogāina o masini fa'aonapōnei (screen use)

Soifua mālōlōina & ola manuia

O latou fa'amatalaga i le fanau mai, so'o se gasegase, fa'afitauli fa'alesoifua mālōlōina po'o popolega, va'aiga patino i le tino, amataga o tausaga talavou (puberty), soifua mālōlōina o le mafaufau, fa'amanu'alia o ia lava

Mafutaga ma āiga & uo

Numera o tagata i lou āiga/tau āiga ma tagata o le āiga na tou nonofo fa'atasi i vaega ta'itasi o lou olaga, suiga i lou āiga e aofia ai mafutaga ma mātua, fe'ese'esea'iga i totonu o le āiga

Moe, gaioiga & meaai

O latou meaai i vaega ese'ese o le olaga, faiga ma uiga tau i meaai a le āiga, tulaga lelei ma le tele o le moe, o le a le malosi o lo latou fa'amalositino

Ua matou talosagaina fo'i le fa'atagana e maua ai fa'amatalaga ua aoina e uiga iā te oe ma lou alo e matagaluega a le mālō ma isi auaunaga tau soifua mālōlōina ma le soifuaga lautele. O le mauaina o nei fa'amatalaga e fesoasoani lea e fa'aitiitia ai le numera o fesili matou te mana'omia e fesiligia ai oe ma le 'umi e te fa'aaluina e tali ai au fesili.

O le ā le mea e aofia ai?

Afai e te ioe e fa'aauauina pea lou 'auai i lenei su'esu'ega, o le 'a matou vala'auliaina oe e tali fa'atumu au fesili pe 'auai i se gaioiga tau su'esu'ega (fa'ata'ita'iga. fa'atalanoaga). O le 'a faia lenei mea i le ta'i 2 i le 4 tausaga. Atonu matou te fa'afeso'ota'i atu oe e fesoasoani mai ia te i matou ina ia malamalama pe fa'apefea ona a'afia lou soifua mālōlōina ma lou ola manuia ona o mea tutupu fa'afuase'i fa'aleatunu'u (fa'ata'ita'iga. tulaga mata'utia o le tau).

E te lē tau taliina uma fesili po'o fa'atalanoaga matou te vala'aulia atu ai oe e fai. E mafai ona e filifili e fa'amisi se lisi o fesili pe afai e te mana'o i ai e 'aunoa ma se tau tu'uina mai o se mafua'aga – e lē āfāina lenā mea.

O le 'a matou lafoina atu fo'i iā te oe ni fa'amatalaga fou e uiga i le su'esu'ega ma siaki atu po'o ua e si'itia. O le feso'ota'i pea o lona uiga ua matou iloa le auala e fa'afeso'ota'i atu ai oe pe 'a sauni le isi lisi o fesili.

E fa'aifea le feso'ota'iga o Fa'amatalaga (Data linkage)

O le Data linkage (feso'ota'iga o Fa'amatalaga) o se faiga e fa'aaogā e tagata su'esu'e ma tagata faifa'ai'uga fa'avae (policy makers) e tu'ufa'atasia ai ni vaega 'ese'ese o fa'amatalaga e aoina e uiga i tagata ta'ito'atasi mai su'esu'ega talifesili (surveys), su'esu'ega (research studies), ma fa'amaumauga a le mālō (government databases). O le feso'ota'iga o Fa'amatalaga e fesoasoani e fa'aitiitia ai le numera o fesili e mana'omia ona matou fesiligia ai oe, o lona uiga e fa'aitiitia ai le taimi e te fa'aaluina e fa'atumu ai fesili o le su'esu'ega (questionnaire).

Matou te fia talosagaina lau fa'atagana e te faia ni ituaiga o feso'ota'iga o fa'amatalaga e lua:

Feso'ota'iga o Fa'amatalaga i le lunivesete o Aukilani:

- Matou te talosagaina lau fa'atagana e maua ai

fa'amatalaga ua uma ona aoina e ofisa a le mālō e uiga iā te oe (ftg. Matagaluega o A'oga, o le Matagaluega o le Soifua Mālōlōina).

- Afai e te malie i ai, o ia matagaluega o le 'a latou fa'asoina mai se kopi o au fa'amatalaga i le su'esu'ega a le *Growing Up in New Zealand* i le lunivesete o Aukilani, lea o le 'a matou nafa ai ma le teuina, le puipuiga ma le tausia lelei o au fa'amatalaga.
- O tagata su'esu'e e manana'o e maua fa'amatalaga ua tu'ufa'atasia (linked dataset) (po'o fa'amatalaga ua tu'ufa'atasi) e tatau ona latou talosaga atu i le su'esu'ega a le *Growing Up in New Zealand* ma le matou Data Access Committee (Komiti o le Avanoa i Fa'amatalaga) lea o lo'o nafa ma le fa'amautinoaina o lo'o tausisia e tagata su'esu'e a matou tu'utu'uga ma aiaiga e puipuia ai oe ma au fa'amatalaga.

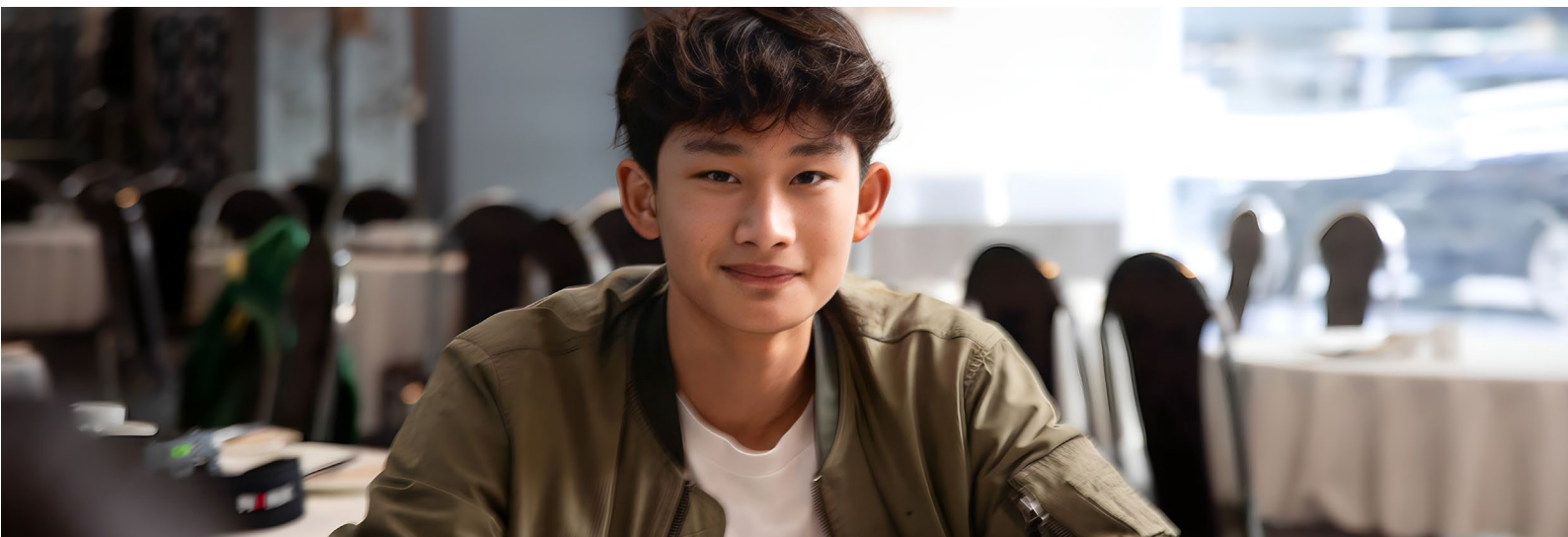
Feso'ota'iga o fa'amatalaga i le Statistics New Zealand:

- O le 'a matou talosagaina lau fa'atagana e fa'asoa ai se kopi o nisi o au Fa'amatalaga Aoina mo le 17 Tausaga i le Statistics New Zealand ("Statsf NZ") ina ia mafai ai ona tu'ufa'atasia ma isi fa'amatalaga o lo'o aoina e le Mālō e uiga iā te oe ma iloiloaina i le Integrated Data Infrastructure (IDI). E mafai ona e maua atili fa'amatalaga e uiga i le Stats NZ ma le IDI i luga o la matou upegatafa'ilagi.
- Afai e te malie, o le 'a tufatufa atu e le su'esu'ega

a le *Growing Up in New Zealand* se kopi o au Fa'amatalaga Aoina mo le 17 Tausaga i le Stats NZ, ma o i latou e nafa ma le teuina, puipuia ma le tausia lelei o ia fa'amatalaga.

- O tagata su'esu'e e manana'o e maua fa'amatalaga ua tu'ufa'atasia (linked dataset) (po'o fa'amatalaga ua tu'ufa'atasi) o le 'a mana'omia ona latou talosaga atu i le Stats NZ, ma o le 'a latou nafa ma le mautinoa o lo'o tausisia e tagata su'esu'e a matou aiaiga ma ta'iala mo le puipuiga o oe ma au fa'amatalaga.
- E mafai e le Stats NZ ona fautuaina tagata su'esu'e e fa'afeso'ota'i tagata fa'apitoa mai le 'ausu'esu'e a le *Growing Up in New Zealand* i le lunivesete o Aukilani ina ia mautinoa e aogā le su'esu'ega mo tamaiti ma talavou i Niu Sila. Peita'i, e lē faia e le 'ausu'esu'e a le *Growing Up in New Zealand* ni fa'ai'uga i tagata su'esu'e e mafai ona mauaina au fa'amatalaga ma po'o ā fo'i poloketi e fa'atagaina. O le 'a nafa atoatoa le Stats NZ ma nā fa'ai'uga.
- E mafai fo'i ona e maua nisi o fa'amatalaga pe fa'apefea ona e filifili pe e te malie e fa'asoa atu au fa'amaumauga o le *Growing Up in New Zealand* mai le Fa'amatalaga Aoina mo le 17-Tausaga i le Stats NZ [i'inei](#).

O itūaiga o feso'ota'iga o fa'amatalaga e lua e i lau lava filifiliga – e mafai ona e filifili e fai uma le lua, tasi, pe leai fo'i – po'o le ā lava lau filifiliga e lelei lava. E mafai pea ona e 'auai i le Vaega o Fa'amatalaga Aoina mo le 17 Tausaga, tusa lava po'o le ā lau filifiliga.

O le ā le mea e tupu i a'u fa'amatalaga o le *Growing up in New Zealand*? O ai e nafa ma le teu malu

o a'u fa'amatalaga o le *Growing up in New Zealand*?

Afai e te ioe e te 'auai pea, o au fa'amatalaga o lo'o iai nei ma so'o se fa'amatalaga fou matou te aoina mai iā te oe i le lumana'i o le 'a teu saogalemu ma

malupuipua i lalo o le va'ava'aiga a le su'esu'ega a le *Growing up in New Zealand*. I le taimi nei, o la matou polokalame teufa'amatalaga (data system) o lo'o teuina i Sini, Ausetalia, i totonu o se nofoaga tūtotonu malupuipua mo fa'amatalaga.

O le lunivesitē a Aukilani ma le 'au a le *Growing up in New Zealand* o lo'o nafa ma le teuina o au fa'amatalaga, puipua, ma le va'ava'aia. Matou te nafa fo'i ma le fa'amautinoaina o so'o se su'esu'ega e fa'aaogāina fa'amatalaga a le *Growing up in New Zealand* i se tulaga mo le lelei o le lautele ma o lo'o fa'aaogāina ma le saogalemu ia fa'amatalaga e le 'ausu'esu'e ua fa'atagaina.

E mafai e le 'ausu'esu'e ona talosaga e maua se kopi o le fa'amatalaga atoa e ala lea i le talosaga i le su'esu'ega a le *Growing up in New Zealand*. O nei talosaga e iloiloaina e le Komiti o le Mauaina Fa'amatalaga a le *Growing up in New Zealand*, ma e iai ta'iala ma'oti e tatau ona usita'ia e le 'ausu'esu'e ina ia mafai ona maua fa'amatalaga. E mafai ona e maua nisi fa'amatalaga e uiga i nei ta'iala i luga o la matou upegatafa'ilagi.

E mafai fo'i ona talosagaina e tagata su'esu'e mai atunu'u i fafo ona maua le polokalame o fa'amatalaga a le *Growing up in New Zealand*, 'ae peita'i e tatau ona iai so latou tagata su'esu'e o lo'o aumau i Niu Sila i le latou vaega.

E mafai ona e maua ni fa'ata'ita'iga o poloketi su'esu'e ua latou fa'aaogāina fa'amatalaga a le *Growing up in New Zealand* i luga o la matou upegatafa'ilagi.

O ā ni aogā o le 'auai ai i le su'esu'ega a le *Growing up in New Zealand*?

O fa'amatalaga e te tu'uina mai i le su'esu'ega e ono

aogā i tamaiti ma tupulaga talavou ona o au tali o le 'a fesoasoani lea i le mālō ma isi fa'alapotopotoga e fai ni faiga fa'avae e fa'aleleia atili ai olaga o tamaiti uma i Niu Sila.

O le 'a tu'uina atu se mea'alofa la'itiiti pe 'a uma ona fa'atumuina au fesili po'o le fa'atalanoaga e fai ma auala e fa'afetai atu ai mo lou taimi ma lou agalelei. E leai se tau tu'usa'o mo le 'auai ai i le su'esu'ega.

O ā ni lamatiaga?

Ua galue malosi le su'esu'ega a le *Growing up in New Zealand* i tausaga e tele e su'e ma fa'aitiitia so'o se lamatiaga e ono a'afia ai i le su'esu'ega. Peita'i, so'o se taimi e te 'auai ai i so'o se su'esu'ega e iai lava ni lamatiaga, e aofia ai mea nei.

- Lagona le ita ona o fesili matou te fesili atu ai ona o lo latou natura patino po'o le ma'ale'ale.
- O le avanoa e ono mafai ona toe fa'ailoaina ai i fa'amaumauga o isi tagata o lo'o nonofo i le fale e tasi, fa'alapotopotoga, āiga potopoto po'o tau āiga i tupu'aga (iwi po'o hapū). O lona uiga e mafai e se tasi ona tu'ufa'atasia ni fa'amatalaga na aoina ma iloa ai o lo'o fa'ata'au iā te oe.
- O le avanoa o se fa'alētonu o le puipuiga o fa'amaumauga, e pei o le osofa'ia fa'atekonolosi e se tagata o le polokalame teufa'amaumauga a le lunivesitē a Aukilani.
- O le ono mafai ona fa'aaogaina fa'amaumauga mo ni fa'amoemoega e le'i fa'atagaina, e pei o fa'amaumauga e fa'asoa atu i se tasi po'o se kulupu e lē o se tagata su'esu'e ua fa'amaoniaina.
- E ono sau se tagata su'esu'e ma ni tali e fa'aita ai nisi tagata ma/po'o komiuniti ona e lē o ātagia mai ai le mea e sili ona tāua mo i latou.

O lo'o iai se fuafuaga a le *Growing up in New Zealand* mo lamatiaga ta'itasi ma galue malosi e fa'amautinoaina e lē tutupu. E mafai ona maua nisi fa'amatalaga i luga o la matou upegatafa'ilagi e uiga i mea matou te faia e puipui ai au fa'amatalaga ia malupuipua.

E fa'apefea ona 'ou filifili po'o le ā le mea e fai?

O le mea e muamua e tataua lava ona iloa e leai se auala sa'o pe sese e faia ai se fa'ai'uga e uiga i le 'auai pea i le su'esu'ega o le *Growing up in New Zealand*.

Fa'aalu se taimi e fa'amautinoa ai ua iā te oe fa'amatalaga uma ma fautuaga e te mana'omia e faia ai lau fa'ai'uga e fa'aauau pea ona e 'auai i le su'esu'ega.

E tāua lou mauaina o le avanoa e fai ai lau lava fa'ai'uga e uiga i le mea e te mana'o e fai. Ua ioe mai lau tama e 'auai pea i le su'esu'ega. Matou te iloa ua e tu'uina mai le tele o fa'amatalaga e uiga iā te oe, o lau tama, o lou āiga e mafai ona fa'aaogāina e tali ai fesili tāua o le su'esu'ega. Ona o lea tulaga, atonu e te lagona le malosi o lou naunau e fa'aauau pea ona e 'auai i le su'esu'ega. O le 'a fa'aauau pea ona e tu'uina mai fa'amatalaga e uiga iā te oe, o lou āiga, ma lau tama. O le 'a matou lē fesili i lau tama e tu'uina mai ni fa'amatalaga tu'usa'o e uiga iā te oe.

O le ā le mea e tupu pe 'a ou mana'o ou te 'auai pea?

O le 'a matou vala'aulia oe e 'auai i le isi fa'atumuga o fesili po'o le fa'atalanoaga. O longu uiga e mafai ona e filifili e te 'auai, pe leai, ma o lo'o e iloa na ioe lau tama e 'auai pea i le su'esu'ega.

Afai e te malie e 'auai pea 'ae toe sui lou mafaufau i se taimi o i luma, e lē āfāina lenā tulaga. E mafai ona e fa'afeso'ota'iina le 'ausu'esu'e a le *Growing up in New Zealand* i so'o se taimi lava ma o le 'a latou fesoasoani atu iā te oe.

'Ae ā pe āfai ou te fia tu'ua le su'esu'ega?

E mafai ona e te'ena lenei talosaga pe 'a e mana'o ai. E lē āfāina lava. Matou te talisapaia lava taimi uma ma fa'amatalaga ua e tu'uina mai i le su'esu'ega o le *Growing up in New Zealand*.

Afai e te fai mai leai o le 'a matou tapē 'eseina au fa'amatalaga mo feso'ota'iga mai la matou polokalame teufa'amatalaga (database) ma o le 'a lē toe vala'aulia oe e te 'auai i ā matou fa'atumuga o fesili ma fa'atalanoaga.

O le 'a tumau pea lau tama e 'auai i le su'esu'ega ona ua latou ioe i ai. O le 'a matou fa'aauau pea ona fai atu iā i latou o fesili e uiga i lo latou soifua mālōlōina ma le ola manuia ma lou āiga. O le 'a lē fesiligia i latou e fa'asoa mai ni fa'amatalaga e uiga iā te oe.

Afai e te fai mai leai, o le 'a matou talosaga atu i lau fa'atagana e teu pea fa'amatalaga ua uma ona e tu'uina mai i le lunivesitē a Aukilani ina ia mafai e le 'ausu'esu'e ona fa'aauau pea ona taliina fesili tāua e uiga i mea e mana'omia e fa'amautinoa ai e mafai e tamaiti uma ona ola i se olaga lelei i Niu Sila.

- Afai e te malie i ai, o le 'a fa'aauau pea ona tausia e le lunivesitē a Aukilani ma le 'ausu'esu'e a le *Growing up in New Zealand* ma faia ni fa'ai'uga e uiga i le auala e fa'aaogāina ai mo su'esu'ega ma faiga fa'avae.
- Afai e te lē malie i ai, o le 'a 'ave'ese ma le saogalemu e se tasi o le 'ausu'esu'e a le *Growing up in New Zealand* o au fa'amatalaga ta'itasi ina ia lē toe avanoa mo le 'ausu'esu'e e fa'aaogā ai i ā latou poloketi fou. Atonu e o'o atu i le 6 masina e fa'amae'a ai lenei faiga. Peita'i, o au fa'amatalaga e lē mafai ona toe tapē 'ese mai poloketi ua uma ona fa'agasolo pe ua mae'a fo'i.

O le 'a matou talosaga atu fo'i mo lau fa'atagana e fa'aauau pea ona teuina so'o se 'oloātapu tau tino (biological samples) ua tu'uina mai i le su'esu'ega o le *Growing up in New Zealand*.

- Afai e te malie i ai, o le 'a fa'auau pea ona tausia e le Lunivesitē a Aukilani ma le 'ausu'esu'e a le *Growing up in New Zealand* ma faia ni fa'ai'uga e uiga i le auala e fa'aaogāina ai mo su'esu'ega ma faiga fa'avae.
- Afai e te lē malie i ai, o le 'a 'ave'ese ma le saogalemu e se tasi o le 'ausu'esu'e a le *Growing up in New Zealand* o au 'oloātapu tau tino ma fa'amatalaga ina ia lē toe avanoa mo le 'ausu'esu'e e fa'aaogā ai i ā latou poloketi fou. Atonu e o'o atu i le 6 masina e fa'amae'a ai lenei faiga. Afai ua uma ona fa'agasolo au fa'amatalaga e lē mafai ona toe tapē 'ese mai poloketi ua uma ona fa'agasolo au 'oloātapu tau tino atonu ua leai se isi mea e totoe mo le su'esu'ega e teu ma lafoa'i ai. E lē mafai ona lafoa'i au 'oloātapu tau tino mai poloketi ua uma ona fa'agasolo pe ua mae'a fo'i.

O ai o fa'atupeina le su'esu'ega?

O lo'o fa'avae le su'esu'ega i le Lunivesitē a Aukilani ma o lo'o fa'atupeina e le mālō o Niu Sila e ala lea i se konekarate ma le Ministry of Social Development.

Ua fa'atagaina lenei su'esu'ega e se kulupu o tagata tūto'atasi e ta'ua o le Health and Disability Ethics Committee (HDEC), o lē e siakiina su'esu'ega pe ausia tulaga tataua fa'atonuina. O le komiti e ta'ua o le Northern B committee ua fa'atagaina lenei su'esu'ega (Ref NTY/08/06/055).

E iai nisi fesili?

Matou te fiafia e tali so'o sau fesili o iai e uiga i lenei fuafuaga e sui ai le teuina o au fa'amatalaga o le *Growing up in New Zealand*. O nisi nei o nofoaga e mafai ona e alu i ai mo se fesoasoani i so'o se fesili lava:

Imeli: contact@growingup.co.nz or

Telefoni: **0508 GROWING UP (0508 476 946)**

Mo nisi fa'amatalaga e uiga i le su'esu'ega e maua atu lea i le growingup.co.nz.

Afai e te fia talanoa i se tagata e lē o aofia i le su'esu'ega, e mafai ona e fa'afeso'ota'iina se tagata tūto'atasi lagolago o le soifua mālōlōina ma mana'oga fa'apitoa i le:

Telefoni: **0800 555 050**
 Fax: **0800 2 SUPPORT (0800 2787 7678)**
 Imeli: advocacy@advocacy.org.nz

Upegatafa'ilagi: advocacy.org.nz/

You can also contact the health and disability ethics committee (HDEC) that approved this study on:

Imeli: hdecs@health.govt.nz

Telefoni: **0800 400 569**
(Ministry of Health general enquiries)

© *Growing Up in New Zealand* 2026

Faamatalaga mo le Faatagana:

O lenei suesuega ua faatagaina e le Health and Disability Ethics Committee (Ref NTY/08/06/055/AM0434). O le uiga o lenei faatagana i faiga tataua i tau suesuega o tagata o tomā faapitoa e lē aofia i le *Growing Up in New Zealand* ua latou siakiina uma a matou faamatalaga ma gaiōiga, ma ua faafiāina ma e leai se tulaga e lamatiaga ai oe poo lou aiga, ma o faamatalaga o le 'a teu malu, ma o lenei suesuega o le 'a aogā mo aiga i Niu Sila.

Ulutala aloa'ia o le suesuega:

Faatupeina:

Faatonu o le Suesuega:

Nofoaga o le Suesuega:

Numera faapitoa a le komiti mo faiga tataua o suesuega:

Growing Up in New Zealand

Ministry of Social Development

Professor Sarah-Jane Paine

The University of Auckland, Private Bag 92019, Auckland 1142, New Zealand

NTY/08/06/055/AM0434

Waipapa
 Taumata Rau
 University
 of Auckland

Growing Up
 in New Zealand